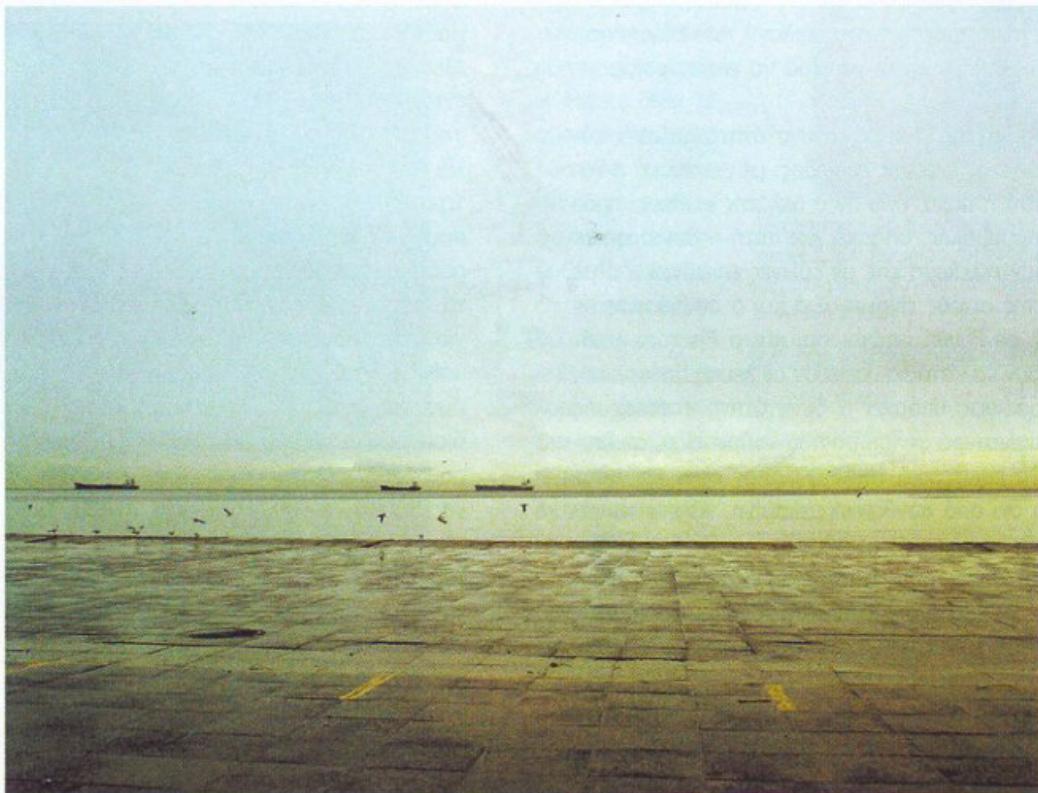

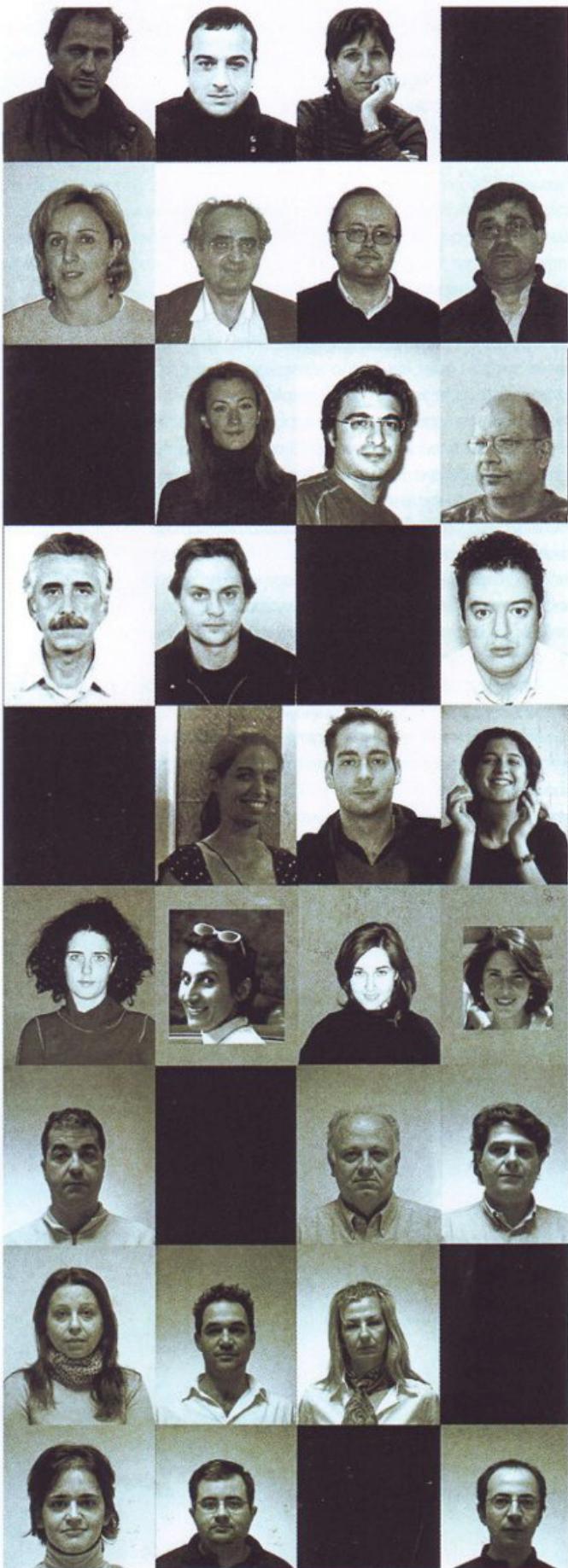
Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρόδρομος Νικηφορίδης, Μπερνάρ Κουόμο

Η μακέτα της οριστικής μελέτης

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Πρόδρομος Νικηφορίδης

Μπερνάρ Κουόμο

Atelier R. Castro-S. Denisssof

Ειδική Συνεργάτης: Παρασκευή Ταράνη

Σύμβουλος Πολεοδομίας : Ε. Σέμψη

Συνεργάτες: Η. Δόθα, Ε. Ζωγράφου,

Ν. Καρακώστα, Ε. Καρυώπη, Ν. Μπίσκος,

Κ. Μπούτουρα, Σ. Νικολακάκη, Δ. Παυλοπούλου, Γ. Σκιαδόπουλος

Σύμβουλος Ακουστικής (διαγωνισμός): Ν. Μπάρκας

ΣΤΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Ιάκωβος Λαβασάς

Μαρία Στεφανούρη

Συνεργάτες: Παντελής Ζέρβας,

Γιώργος Νικολαΐδης, Λαμπρινή Δέδα,

Φίλιππος Παπαπέτρου

ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Δημήτρης Μπόζης,

Παναγιώτης Κικίδης και συνεργάτες Ε.Π.Ε, Γεράσιμος Καμπίτσης

Συνεργάτες: Δημήτρης Καλοφωλιάς,

Δημήτρης Ηλιάδης, Αναστασία Φουκη,

Φωτεινή Μοσχοπούλου, Κορνηλία Ντένη, Σαββόπουλος Αλέξανδρος

Ειδικός σύμβουλος Φωτισμού:

Duillio Passariello, LiDAC-Philips

ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Υλωρική Ε.Ε. - Φώτης Φασούλας

Συνεργάτες: Άνθιμος Ζαχαριάδης,

Χρήστος Καραχρήστος

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Ευάγγελος Βασιλικός

Σύμβουλος: Θεοδόσης Παπαλιάγκας

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Κωνσταντίνος Μπελιμπασάκης,

Μαρία Ζουρνά, Κατερίνα Μπλέτσα,

Ελένη Φουντουλίδη, Σεβαστή Λαφτσίδη, Δημήτρης Κατιρτζόγλου,

Δημήτριος Σωτηριάδης

Η μακριάνη σχέση της πόλης με τη δάλασσα έχει αποτυπωθεί με κάθε μορφή, στη λογοτεχνία, στη ποίηση, στη φωτογραφία, στον κινηματογράφο, σε κάθε εποχή και χρονική περίοδο της ζωής της πόλης. Σε κανέναν άλλο τόπο, αυτή η σχέση δεν υπήρξε τόσο καθοριστική για την υπόσταση και τα ποιητικά χαρακτηριστικά της πόλης.

"προκειμένου περί Θεσσαλονίκης η είσοδος του κόσμου να γίνεται από τη δάλασσα" (Ν.Γ. Πεντζίκης)

Οι πόλεις και η δάλασσα - οι αναπλάσεις των δαλάσσιων μετώπων

Οι ιδιαιτερότητες της Νέας Παραλίας Θεσσαλονίκης

Σήμερα που οι πόλεις αναζητούν διεξόδους από την πυκνότητα και την εντατική χρήση του πολεοδομικού τους ιστού, και με δεδομένη την έκλειψη του φυσικού τοπίου μέσα σε αυτόν, το νερό γίνεται ένα πολύτιμο κοίτασμα, ένα τοπίο / σημείο αναφοράς, που όσες πόλεις το διαθέτουν, στην όποια του μορφή - δάλασσα, λίμνη, ποτάμι - ο αξιοποιούν ως τον ελκυστικό εκείνο τόπο που μπορεί να αποτελέσει ένα συλλογικό κοινωνικό χώρο υψηλής ποιότητας. Η αναβαθμισμένη δέση του υγρού στοιχείου επιτρέπει την εγκατάσταση λειτουργιών και μορφών που δύσκολα θα μπορούσαν να έρουν αλλού τόσο πλήρη κοινωνική συναίνεση. Ο σχεδιασμός μιας παράκτιας αστικής περιοχής, δίνει σήμερα στους αρχιτέκτονες την ευκαιρία να υλοποιήσουν μια ιδιαιτερή αστική πολυλειτουργικότητα, που είναι όλο και περισσότερο ζητούμενη στην εποχή μας. Σε ένα τοπίο με το φόντο και την ατμόσφαιρα που μόνο το νερό μπορεί να δημιουργήσει, οι δημότες μπορούν να διασκεδάσουν, να περπατήσουν και να χαλαρώσουν, να βρεθούν σε ένα ήσυχο περιβάλλον και να διαβάσουν, να συναντηθούν, να φάνε, να συναντήσουν τον πολιτισμό, και όλα αυτά μέσα σε μια "προστατευμένη νησίδα", στην καρδιά σύγχρονων πόλεων που ζουν στο ρυθμό των 24 ωρών το 24ωρο.

Αυτή η αναβαθμισμένη δέση του υγρού στοιχείου καταγράφεται μέσα από

τις πολλές και σημαντικές αναπλάσεις "waterfront" λιμανιών, ποταμών, δαλάσσιων μετώπων, λιμνών - σε πάρα πολλές πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Το ερώτημα όμως της ανάπλασης του δαλάσσιου μετώπου στη Νέα Παραλία Θεσσαλονίκης συνιστά μια ιδιαιτερη περίπτωση συγκρινόμενο με τη διεθνή εμπειρία αντίστοιχων επεμβάσεων. Οι ιδιαιτερότητες αυτές συνοψίζονται στο γεγονός ότι, η Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης, δεν υπήρξε ποτέ ένα υποβαθμισμένο και αποκομμένο τμήμα της πόλης με χρήσεις που εγκατείφθηκαν. Αντίθετα, υπήρξε πάντα μια περιοχή που συγκέντρωνε στοιχεία ελκυστικά για τους πολίτες της πόλης, εντάσσοντας σχεδόν στο σύνολό της στην καθημερινή ζωή της πόλης, συγκεντρώνοντας κυρίως δραστηριότητες περιπάτου και αναψυχής χαμηλής έντασης.

Η Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης είναι ένας γραμμικός τόπος με περιορισμένο σχετικά βάθος και μεγάλο μήκος, γεγονός που του προσδίδει ακριβώς τα χαρακτηριστικά του "μετώπου", του λεπτού φλοιού, που απλώνεται πάνω στο δύσκολο και προκλητικό όριο μεταξύ στεριάς και δάλασσας, μεταξύ φυσικού και κατασκευασμένου τοπίου. Ο σχεδιασμός σε αυτό το όριο οφείλει να συνυπάρξει και να συνδιαλαγεί με το υδάπινο στοιχείο, δηλαδή τη φύση στην πιο ασταθή της μορφή. Ιδιαιτέρα το δαλάσσιο φόντο στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, αποτελεί το εκπληκτικό αυτό σκηνικό, όπου το εφήμερο και το μεταβλητό είναι τα κυριαρχα στοιχεία που δημιουργούν μια διαφορετική κάθε φορά απόδοση. Η όποια επέμβαση σε αυτό το φόντο, παίρνει το χρώμα του, υπάρχει γιατί υπάρχει αυτό, δεν μπορεί να το ανταγωνιστεί πάρα να συνυπάρξει και να κερδίσει λίγη από την ακούραστη αίγλη του.

Για αυτούς τους λόγους, η βασική απόφαση της πρότασης είναι να διατηρηθεί η χαρακτηριστική και αναγνωρίσιμη φυσιογνωμία του ενιαίου μετώπου προς τη δάλασσα, η συνέχεια και γραμμικότητα του τοπίου. Πιστεύοντας πως πρέπει να διαφυλαχθεί το γοητευτικότερο στοιχείο της Νέας Παραλίας Θεσσαλονίκης, που είναι η ενιαία και ενδιαφέρουσα πορεία περιπάτου πλάι στον ανοικτό δαλάσσιο ορίζοντα, δεν επιχειρήθηκε καμία προέκταση κατασκευών μέσα στη δάλασσα.

Γραμμική πορεία - Πράσινα δωμάτια και σημειακές επεμβάσεις

Η "ανάγνωση" της τοποθεσίας, η επισήμανση των χαρακτηριστικών στοιχείων και παραμέτρων που επιδρούν στην ταυτότητά της, αποτελεί το ερμηνευτικό κλειδί για την κατανόησή της και τη σχεδιαστική υλοποίησή εφικτών προτάσεων. Για το μέτωπο της Νέας Παραλίας διακίνουμε δύο σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία θα οριοθετήσουν τις βασικές επιλογές της πρότασης.

"Η πορεία πάνω στο όριο μεταξύ στεριάς και δάλασσας, το πλακόστρωτο της παραλίας, με τα χαρακτηριστικά της γραμμικότητας και της συνέχειας, το ανοικτό και μη διακοπόμενο οπικό πεδίο, την αίσθηση του απέριου λόγου της έντονης παρουσίας του νερού, τη γραμμή του ορίζοντα μέσα στη δάλασσα, που άλλοτε διαγράφεται έντονη και καθαρή και άλλοτε χάνεται εντελώς, ενσυνιώντας με εντυπωσιακά αποτελέσματα, τον ουρανό με τη δάλασσα.

"Οι χώροι πρασίνου, με διάσπαρτες χρήσεις αναψυχής και μικρών αθλοπαιδιών, διαφοροποιούνται από το κρηπιδώμα, προσφέροντας σκιασμό, μαλακά δάπεδα, οπική απομόνωση, εναλλαγές χώρων.

Αυτά ακριβώς τα διαπιστωμένα χαρακτηριστικά, που συντελούν στην ταυτότητα της νέας παραλίας, όπως καθημερινά τη βιώνουν οι δημότες, έγινε προσπάθεια να ενδυναμωθούν και να τονιστούν στην πρόταση, και συνδυασμένα να προσφέρουν εναλ-

Πλακόστρωτο, αλέα

Ο κήπος του νερού από τη λεωφόρο Μ. Αλεξάνδρου

λακτικές προτάσεις στον επισκέπτη. Πρόσθει μας είναι η δημιουργία ενός συνεχόμενου γραμμικού χώρου με επιλογές ψυχαγωγίας, παγηνδιού, χαλάρωσης, εκπαίδευσης και πολιτισμού, μια αλληλουχία διαφοροποιημένων χώρων, με ποικίλες ποιότητες, που θα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα διαδέσσων, αλλά θα διατηρούν ωστόσο τα χαρακτηριστικά της ενότητας και της συνέχειας, που ο ίδιος ο χαρακτήρας του μετάπου επιβάλλει.

Γραμμικότητα και συνέχεια - "Περιπατητές κυμάτων"

Το κρηπίδωμα

Η γραμμικότητα, το δυναμικό συνεχές, ο ανοικτός ορίζοντας, είναι τα σημαντικά πλεονεκτήματα της Νέας Παραλίας, που εντείνονται και ενισχύονται με τη διαμόρφωση του δαπέδου του κρηπιδώματος. Το κρηπίδωμα της παραλίας είναι ο ιδιαίτερος τόπος περιπάτου, χωρίς διακοπές, χωρίς οχήματα. Ο "περιπατητής" είναι εκτεθειμένος στο φως, στην ανοικτή προσοπική, σε μια συνεχή πορεία πάνω στο γοντευτικό όριο μεταξύ των αντιθέτων: τη σταθερότητα του συμπαγούς κρηπιδώματος, την αστάθεια και διαύγεια του υγρού στοιχείου.

Το πλακόστρωτο της παραλίας, από το Λευκό Πύργο έως το Μέγαρο Μουσικής, αντιμετωπίζεται ενιαία, χωρίς ιεραρχήσεις και αυξομειώσεις στο εύρος του. Προτείνεται ένα χυτό δάπεδο που θα κατασκευαστεί σε όλο το μήκος του μετώπου, και σε όλο το πλάτος του, όπου υπάρχει σκληρό δάπεδο. Το δάπεδο διαφοροποιείται μόνο σε δύο σημεία: a.

για να σημάνει τη χάραξη του ποδηλατοδρόμου, b. στο σημείο της απόληξης του κρηπιδώματος στο νερό, όπου με τη χρήση του ξύλου επιχειρείται να τονιστεί το όριο ξηράς και δάλασσας με ένα υλικό πιο φιλικό στο χρήστη.

Στην εαυτερική πλευρά του κρηπιδώματος, προσφέρεται η εναλλακτική δυνατότητα μιας σκιασμένης διαδρομής, με τη δημιουργία μιας αλέας που αρχίζει στο Μακεδονία Παλλάς και φτάνει έως το Μέγαρο Μουσικής. Η διαδρομή αυτή με τα προτεινόμενα καθιστικά ανάμεσα στα δέντρα, θα είναι διατέρα χρήσιμη τους θερινούς μήνες, κυρίως σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας. Η αλέα λειτουργεί ως ενδιάμεσο όριο φίλτρου μεταξύ των δύο διακριτών τμημάτων του παραλιακού μετώπου: του πλακόστρωτου και της πράσινης ζώνης Δημιουργεί μια διαφοροποιημένη διαδρομή, οριοθετείται από τα δέντρα, αποκτά την κλίματα του αστικού δρόμου, και διαμορφώνει μια ενιαία εικόνα στη θέση του μετώπου από τη δάλασσα.

Τα επεισόδια του νερού

Η πρόσθει μας να διατηρηθεί η γραμμικότητα του παραλιακού μετώπου, η ενότητα και η συνέχεια του, και να μην διακόπτεται ο ορίζοντας του νερού και του παραλιακού πλακόστρωτου από κατασκευές στη δάλασσα ή στο κρηπίδωμα είναι βασική. Ωστόσο, η ανάγκη να βρεθούν σημεία ενδιαφέροντος κατά μήκος της παραλιακής διαδρομής, μας οδήγησε στην απόφαση δημιουργίας σημειακών επεμβάσεων, ως "επεισόδιων" που δεματικά σχετίζονται με το νερό. Τα "επεισόδια νερού" χαμηλώνουν την κλί-

Επεισόδια του νερού

Μελέτη
εφαρμογής

μακά του παραλιακού μετώπου, δημιουργούν στάση και τόπο παιχνιδιού, σηματοδοτούν συγκεκριμένα σημεία, χωρίς να αναιρούν τη γραμμική ενότητα της διαδρομής. Οι επεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται σε χαρακτηριστικά σημεία του μετώπου και είναι πάντα διαφορετικές.

Δημόσιος χώρος στην οικεία κλίμακα του ιδιωτικού:

Οι Κήποι

Στον αντίοδα της γραμμικής πορείας, διαμορφώνονται, στην εσωτερική πλευρά, 15 χώροι πρασίνου ως μια αλληλοιδιαδοχή "πράσινων δωματίων - κήπων" με ένα ιδιαίτερο θεματικό χαρακτηριστικό ο καθένας. Η επιλογή αυτού του όρου, δωμάτια - κήποι, προλέγει τις προδεσεις: πρόκειται για μια διαδοχή χώρων που επιχειρούν να διατηρήσουν την οικεία ατμόσφαιρα του ιδιωτικού, διαμορφώνοντας ωστόσο το δημόσιο χώρο. Δεν πρόκειται για μεγάλα "πάρκα", αλλά μικρής έκτασης "δωμάτια" που φέρνουν στη μνήμη τους κήπους των κατοικιών που υπήρχαν στην περιοχή πριν την επιχωμάτωση και οι οποίοι έφτεναν μέχρι την άκρη του κύματος και τον φυσικό αιγαλό.

Οι κήποι, σε αντίθεση με το πλακόστρωτο της παραλίας είναι προστατευμένοι χώροι, έχουν τη δικής τους εσωστρέφεια. Η διαφοροποίηση, η εναλλαγή, η δυνατότητα οπτικής απομόνωσης, ο σκιασμός, η έκπληξη, η ανακάλυψη ή αποκάλυψη του διαφορετικού, το παιχνίδι, τα μαλακά δάπεδα, το πράσινο: οι κήποι ακολουθούν άλλους δρόμους συνθετικής γλώσσας, εξιμνώντας το οικείο και το ιδιωτικό, δημιουργώντας νέους αυλλογικούς χώρους σε μια κλίμακα τοπική.

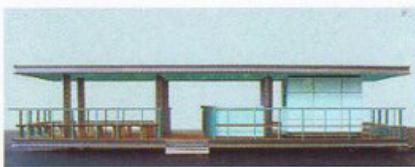
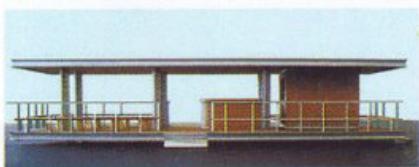
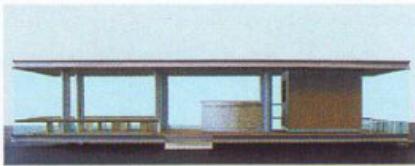
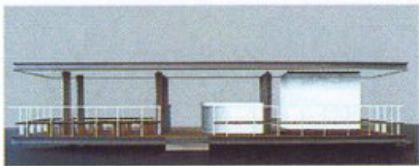
Η εμπειρία μετασχηματίζεται σε μια διαδρομή, όπου το εφήμερο [η εναλλαγή των εποχών] και το ποικίλο [η πολυκεντρικότητα της μελέτης] αναδεικνύονται σε κυρίαρχα στοιχεία της σύνθεσης και αποσπούν διαφορετικά συναισθήματα από τον επισκέπτη - χρήστη. Ο μύθος αποκαλύπτεται κατά μήκος της διαδρομής, επανακαθορίζεται μέσω των φυσικών φαινομένων, δημιουργεί διαρκώς μεταβαλλόμενα οπτικά φαινόμενα. Αυτή η τάση σύνθεσης του τοπίου της σύγχρονης πόλης στοχεύει στη δημιουργία ενός χώρου σε κίνηση που ακολουθεί την αλλαγή των εποχών. Με την ονομασία των δεκαπέντε "πράσινων δωματίων" να ακολουθεί τη θεματική τους οργάνωση, ο κάθε χώρος σηματοδοτείται νοηματικά, ενισχύεται το στοιχείο της έκπληξης και δίνεται κίνητρο σε περισσότερους χρήστες να τον οικειοποιηθούν. Τα ονόματα των κήπων ξεκινώντας από τον Κήπο του Λευκού Πύργου είναι διαδοχικά:

1. Ο Κήπος του Αλέξανδρου
2. Ο Κήπος του Απογευματινού Ήλιου
3. Ο Κήπος της Άμμου
4. Ο Κήπος του Ίσκιου
5. Ο Κήπος των Εποχών
6. Ο Κήπος του Οδυσσέα Φωκά
7. Ο Κήπος της Μεσογείου
8. Ο Κήπος των Γλυπτών
9. Ο Κήπος μέσα στη Θάλασσα
10. Ο Κήπος των Φίλων
11. Ο Κήπος του Ήχου
12. Ο Κήπος των Ρόδων
13. Ο Κήπος της Μνήμης
14. Ο Κήπος του Νερού
15. Ο Κήπος της Μουσικής

Πεζόδρομοι ανάμεσα στους κήπους, ο κήπος των Ρόδων

Η εσωτερική διαδρομή μέσα από τους κήπους

Παρά τη "διαμερισμάτωση" της πράσινης ζώνης, υπάρχει η δυνατότητα της κίνησης από τον ένα κήπο στον άλλο, μέσω μιας διαδρομής, που ξεκινάει από τον Κήπο της Άμμου και διαφοροποιείται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του κήπου που διασχίζει. Κατά μήκος της διαδρομής συναντάμε στάσεις με πέργκολες και κιόσκια - αναψυκτήρια. Σταδιερό και ενοποιητικό στοιχείο της διαδρομής παραμένει το δάπεδό της, το οποίο είναι κατασκευασμένο από το ίδιο χιτώνιο υλικό που φτιάχνεται το πλακόστρωτο της παραλίας, τοποθετείται πάνω σε μαλακό δάπεδο που επιτρέπει την ανάπτυξη γρασιδιού ανάμεσα στις γεωμετρικές του χαράξεις.

Περιβαλλοντικά θέματα

Η δημιουργία θετικών περιβαλλοντικών συνδημοκάνων στον αστικό υπαίθριο χώρο επιδρά ευνοϊκά στη συμπεριφορά των χρηστών και ενθαρρύνει τη χρήση του σε διαφορετικές εποχές του χρόνου. Η βελτίωση του μικροκλίματος, η πρόβλεψη προστασίας από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες και την όχληση των αστικών λειτουργιών, αποτελούν ελκυστικά χαρακτηριστικά των αστικών υπαίθριων χώρων. Οι συνδημοκάνων συνίστανται σε δερμική, οπτική και ακουστική άνεση, ωστόσο ιδιαίτερη σημασία έχει και η ενίσχυση του ψυχολογικού παράγοντα με την προσθήκη θετικών ερεμισμάτων στον χώρο.

Η δερμική άνεση επιτυγχάνεται με: Ενίσχυση της παρουσίας της βλάστησης και εισαγωγή φυτών με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Η βλάστηση, μέσω μιας αυτορυθμίζόμενης βιολογικής διεργασίας των φυτών εξομαλύνει τις δερμοκρασιακές μεταβολές. Παροχή επαρκούς σκιασμού είτε με φυτεύσεις, είτε με κατάλληλα στέγαστρα, ώστε να είναι εφικτή η χρήση του χώρου καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Χρήση υλικών στα δάπεδα με χαμηλή ικανότητα απορρόφησης της ηλιακής ενέργειας.

Παρουσία νερού που προσφέρει τη δυνατότητα δροσισμού μέσω συναργής του αέρα που περνάει από την επιφάνειά του (ειδικά αν είναι σε μορφή πίδακα ώστε να αυξάνεται η επιφάνεια έκθεσης).

Ενίσχυση του ψυχολογικού - αισθητικού παράγοντα. Με την προσπάθεια να ενταχθούν στο χώρο νέα σημεία ενδιαφέροντος και να επενδυθούν με σημασία οι χώροι πρασίνου (μετασχηματισμός σε κήπους), δεωρούμε ότι γίνεται ένα σημαντικό βήμα για να αποκτήσει ο χώρος νέο πρόσωπο, να ενισχυθεί το στοιχείο της έκπληξης και να δοθεί κίνητρο σε περισσότερους χρήστες να τον οικειοποιηθούν. Η οπτική άνεση είναι αποτέλεσμα παροχής ικανοποιητικού σκιασμού, επιλογής υλικών δαπέδων με χαμηλή ανακλαστικότητα για αποφυγή της δάμβωσης και σχεδιασμού του τεχνητού φωτισμού, ώστε να ενισχύεται το αίσθημα της ασφάλειας.

Η ακουστική άνεση, επιδιώκεται με:

Διαμόρφωση του ορίου των κήπων με αναγάματα σε κλίση (ηρανή) για την προστασία από την ακουστική όχληση της Λεωφόρου Μ. Αλεξάνδρου.

Πύκνωση των δενδροφυτεύσεων - ειδικά στις περιοχές όπου το πλάτος μειώνεται και το πρόβλημα γίνεται πιο αισθητό.

Επιλεγμένη παρουσία του νερού ("επεισόδια νερού"), καθώς έχει διαπιστωθεί ότι ο ήχος του νερού επιδρά ιδιαίτερα ευεργετικά σε αστικούς υπαίθρους χώρους, λειτουργώντας και ως ηχητικό φίλτρο από το δόρυφο.

Αναψυκτήρια

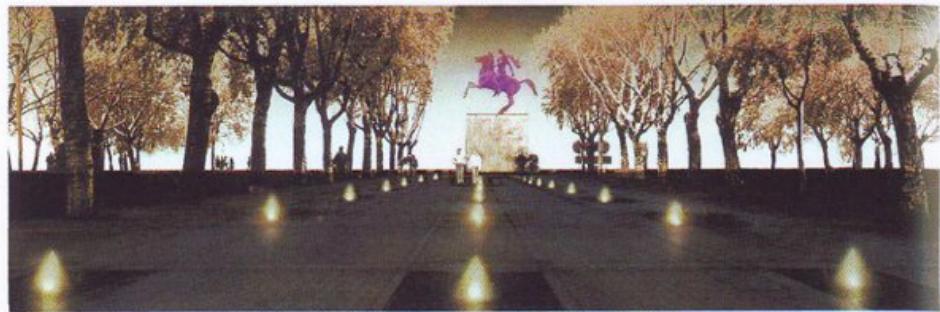
Η σχέση με το νερό

διαδρομές και στάσεις

πράσινο

οπτικές φυγές

Διαγραμματική αποτύπωση της παραλίας

ο κήπος του αλέξανδρου

Ο χώρος που περιβάλλει σήμερα το άγαλμα του Μ. Αλεξάνδρου επιμερίζεται σε τέσσερα μέρη: η αξονική χάραξη ΧΑΝΘ - Μ. Αλεξάνδρου και τρία μικρά πάρκα. Τα πάρκα είναι ανομοιογενή στην οργάνωσή τους. Στα δύο από αυτά, το σύνολο της επιφάνειάς τους είναι στρωμένο με χλοοτάπητα και υπάρχουν διάσπαρτα δέντρα, ενώ το τρίτο οργανώνεται με δισδρομές και παρτέρια, ακολουθώντας την οργάνωση του πάρκου του Θεάτρου Κήπου. Τα πάρκα αυτά σήμερα είναι περικλειστά με φυτικό φράκτη από δάμνους.

Προτείνουμε την ομογενοποίηση των τριών πάρκων και την αφαίρεση του φυτικού φράκτη. Οι τρεις αυτοί χώροι διαμορφώνονται τώρα ανοικτοί, με γρασίδι και διάσπαρτα δέντρα, δημιουργώντας μια αισθητή χώρου μεγαλύτερης επιφάνειας. Η απομάκρυνση του πυκνού φυτικού φράκτη που περικλείει τα πάρκα, θα τους κάνει πιο ζωντανούς και φιλικούς για τους επισκέπτες - που σήμερα είναι λίγοι - και θα επιτρέψει την οικειοποίηση του χώρου, κυρίως του χλοοτάπητα, τις ηλιόλουστες μέρες αφού θα προσφέρει ευχάριστη διάσταση προς τη δάλασσα.

Η κεντρική αξονική χάραξη που καταλήγει στο άγαλμα του Μ. Αλεξάνδρου ακυρώνεται σήμερα, από την ύπαρξη των πυκνών δάμνων που το περικλείουν. Προτείνεται η απομάκρυνσή τους, καδώς και η απομάκρυνση του κεντρικού παρτεριού. Δημιουργείται ενιαίο σκληρό δάπεδο και ενισχύεται ο τονισμός της χάραξης με την τοποθέτηση 72 πολύ χαμηλών πιδάκων νερού τοποθετημένων πάνω σε κάναβο. Η ροή του νερού θα είναι χαμηλή και σταδερή, δημιουργώντας μια ευχάριστη ατμόσφαιρα με το χαλαρό και συνεχή όγκο της, ο οποίος θα είναι αρκετά αισθητός λόγω της ποσότητας των πιδάκων. Το ενιαίο σκληρό δάπεδο και ο τονισμός της υπάρχουσας χάραξης με το στοιχείο του νερού, θα δημιουργήσει ένα εντυπωσιακό υπόβαθρο για το γλυπτό που είναι πλέον σημείο αναφοράς του παραλιακού μετώπου.

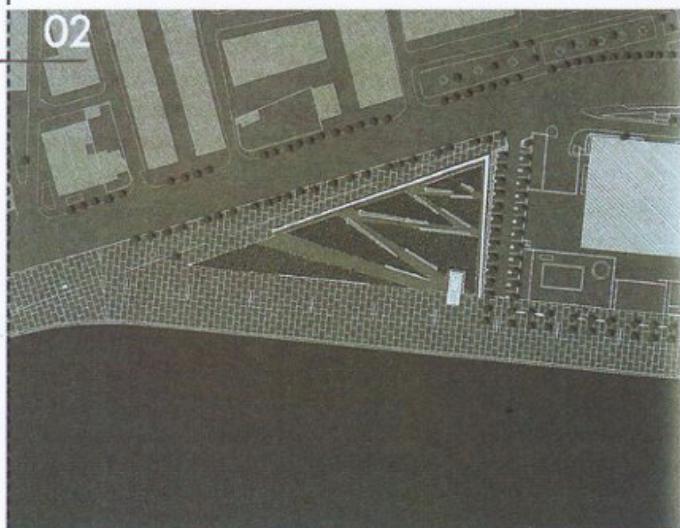

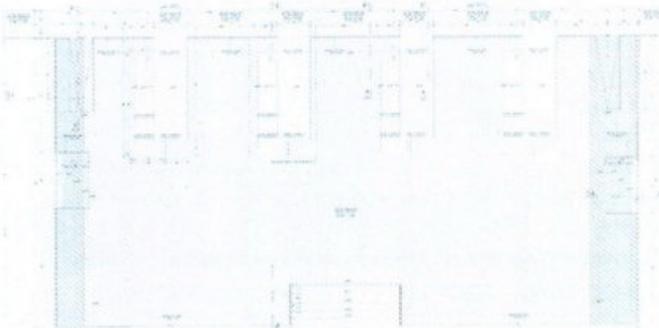
είναι και αυτές οι πλευρές πράσινες και όχι διαμορφωμένες με κάποιο σκληρό υλικό, χρησιμοποιείται πλέγμα και αναρριχόμενα φυτά καδώς η απότομη κλίση τους δεν επιτρέπει να φυτευτούν. Η δημιουργία της τεχνητής αυτής πλαγιάς δίνει την ευκαρία διαμόρφωσης ενός σημείου θέασης προς τη δάλασσα, το οποίο μπορεί να γίνει ιδιαίτερα αγαπητό και ζωντανό από την παρουσία του κόσμου, ιδιαίτερα αργά τις απογευματινές ώρες και το ηλιοβασίλεμα. Επίσης, η διαμόρφωσή του ως φυσικό πρανές μειώνει και εντάσσει καλύτερα τον όγκο του ξενοδοχείου πάνω στο παραλιακό μέτωπο.

ο κήπος του απογευματινού ήλιου

Πρόκειται για έναν κεκλιμένο κήπο που δημιουργείται στον τριγωνικό χώρο μεταξύ του ξενοδοχείου Μακεδονία Παλλάς και της παλιάς Ηλεκτρικής Εταιρίας. Ο κεκλιμένος κήπος υψώνεται με χαμηλή κλίση από το πλακόστρωτο της παραλίας προς το δρόμο. Η κλίση διαμορφώνεται με χάμα σαν φυσική μαλακή πλαγιά. Σε ένα πρώτο πλάτωμα που διατηρείται οροεπίπεδο με το κρηπίδωμα της παραλίας, διατηρούνται τα υπάρχοντα δέντρα και ένα γλυπτό. Στη συνέχεια, η άνοδος στη "φυσική πλαγιά" γίνεται με διαδρομές από ομαλές ράμπες που ακολουθούν την κλίση. Καθιστικά διαμορφώνονται κατά μήκος των διαδρομών, τα οποία έχουν τη μορφή παραληπίπεδων όγκων που βγαίνουν από το έδαφος, ακολουθώντας την κλίση της ράμπας. Η ράμπα που διατρέχει περιμετρικά την πλαγιά διαμορφώνεται υποβαθμισμένη μερικά εκατοστά (70 εκ) σε σχέση με τις παρείες της, έτσι ώστε να αποφευχθεί η τοποθέτηση προστατευτικού κιγκλιδώματος που είναι απαραίτητο για τα ψηλότερα σημεία του λόφου. Οι πλευρές του λόφου προς τη λεωφόρο Μ. Αλεξάνδρου και το Μακεδονία Παλλάς διαμορφώνονται επίσης σε κλίση. Με την πρόδηση να

Εσωτερική άποψη [Κίκος της Άμμου]

ο κήπος της άμμου

Στο σημερινό πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής διαμορφώνεται ο Κήπος της Άμμου. Διατηρείται το τμήμα του πάρκου που είναι ήδη διαμορφωμένο και στο υπόλοιπο δημιουργούνται δύο γήπεδα volleyball, δύο γήπεδα beach volleyball και ένα γήπεδο τένις. Επίσης κατασκευάζονται δέκα μικρά "σκάμπατα" με άμμο που προσφέρονται για οποιοδήποτε παιχνίδι. Το σημερινό πάρκο είναι κλειστό προς τη μεριά της παραλίας, με φυτικό φράχτη από δάμνους, ο οποίος απομακρύνεται ώστε να ανοίξει προς τη θάλασσα και τον παραλιακό περίπατο.

03

Στο χώρο του Δημοτικού Αναψυκτηρίου - Θεσσαλονίκη Παλλάς διαμορφώνεται ο Κήπος του Ίσκιου. Ο Κήπος φυτεύεται με υψηλόβλαστα δέντρα πάνω σε αυστηρό και πυκνό τετραγωνικό κάνναβο, δημιουργώντας ένα "δάσος" που ωστόσο προσφέρει διαφάνεια στο επίπεδο του ανθρώπου και διαγράφει το φόντο της θαλάσσας μέσα από στοιχισμένους κορμούς δέντρων. Ο Κήπος του Ίσκιου θα αποτελεί το πιο σκιερό "δωμάτιο" των παραδαλάσσιων κήπων. Η σκιά και η δροσιά που προσφέρει ο προτεινόμενος Κήπος είναι σαφώς προτιμητέα από τη σκιά που δίνουν οι υπάρχουσες τάντες, η οποία δεν είναι καθόλου δροσερή όπως η φυσική σκιά.

Εσωτερική άποψη [Κίκος της Άμμου]

04 ο κήπος του ίσκιου

Για να ενταχθεί το κτίριο του "Θεσσαλονίκη Παλλάς" μέσα στο νέο προτεινόμενο περιβάλλον, διαμορφώνεται ένα διάτρητο, περσιδωτό, ξύλινο κέλυφος που θα το περιβάλλει χωρίς να του αφαιρεί σε φως ή θέα από αυτά που σήμερα διαθέτει. Δημιουργείται έτσι ένα "νέο κτίριο" που εμπεριέχει το παλιό, πιο φιλικό και ενσωματωμένο στο νέο του περιβάλλον.

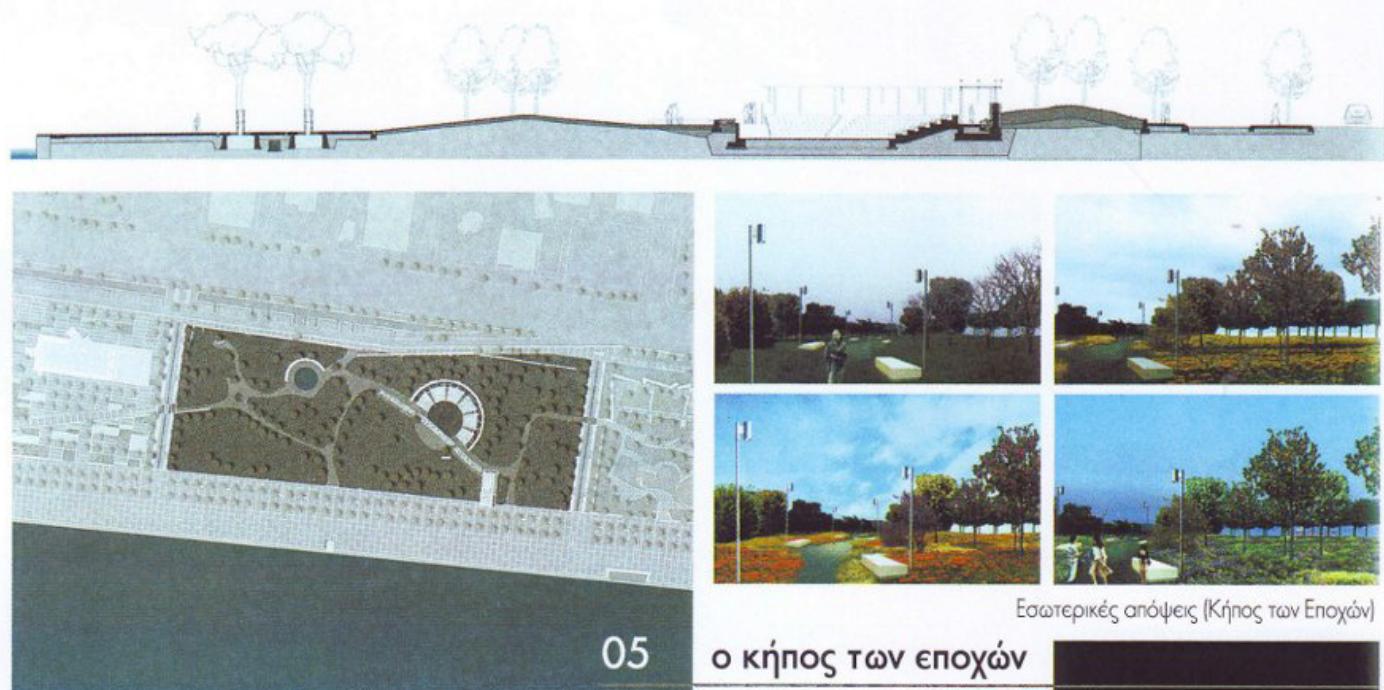
04

Ο Κήρος των Εποχών διαμορφώνεται ως ένα φυσικό λιθάδι "σπαρμένο" με την άγρια βλάστηση του ελληνικού τοπίου. Οι ευνόικες συνδήσεις του ελληνικού τοπίου, οι κλιματολογικές συνδήσεις και η ποικιλία του γεωγραφικού του ανάγλυφου, επιτρέπουν την ανάπτυξη μας πλούσιας και ποικίλης χλωρίδας. Μέσα σ' αυτή την ποικιλία των βιοτόπων βρίσκονται τα εκπληκτικά αγριολούλουδα των χιονισμένων κορυφών, τα ανθεκτικά ξερόφυτα των βράχων, τα μυρωδάτα βότανα των άνυδρων λόφων, οι περικοκλάδες των δασών, και όλα τα σπάνια ενδημικά φυτά που δίνουν στην ελληνική χλωρίδα τη μοναδικότητά της, αγνοημένη ωστόσο από τη μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων των πόλεων. Στο βαθμό του εφικτού, ένας αστικός κήπος που με-

ταφέρει κάποια από αυτή τη μογευτική βλάστηση πολύ κοντά μας, μπορεί να γίνει ευχάριστα εκπαιδευτικός για μικρούς και μεγάλους. Διάσπορη και χωρίς καμία συνθετική και κατασκευασμένη χάραξη, η φύτευση του Κήρου των Εποχών αποτελεί ένα παλιμψηστο χρωμάτων και φυτικών συνδυασμών. Η αισθητηρία του εφήμερου και του μεταβλητού, ο κύκλος της βλάστησης - ως κύκλος ζωής - γίνεται το ερμηνευτικό κλειδί για την "κατανόηση" αυτού του κήρου, που δεν βασίζεται στο σχεδιασμό και τη σύνθεση αλλά στις αισθήσεις.

Μέσα στον Κήρο, στην πλαγιά ενός κατασκευασμένου λόφου, διαμορφώνεται ένα υπαίθριο αμφιθέατρο για συναυλίες, παραστάσεις κλπ.

05

Εσωτερικές απόψεις (Κήρος των Εποχών)

ο κήπος των εποχών

06

ο κήπος του Οδυσσέα Φωκά

Το σημερινό Πάρκο του Οδυσσέα Φωκά είναι ένας από τους πιο καλοδιατηρημένους χώρους πρασίνου στη Νέα Παραλία. Ετσι, ο χώρος διατηρείται με τη σημερινή του οργάνωση. Ωστόσο, απομακρύνονται τα γήπεδα τένις που υπάρχουν, καθώς αυτά έχουν χωροδετηθεί στον Κήρο της Άμμου, έτσι ώστε ο χώρος να παραμείνει αποκλειστικά ως παιδότοπος και να αποκτήσει μεγαλύτερο χώρο. Ένα διακοπτόμενο τοιχείο από πετροκάλαδα, του οποίου τα τμήματα ακολουθούν διαφορετικές χαράξεις, διαμορφώνεται προς την πλευρά του δρόμου και απομονώνει ακουστικά τον Κήρο από το δόρυφο.

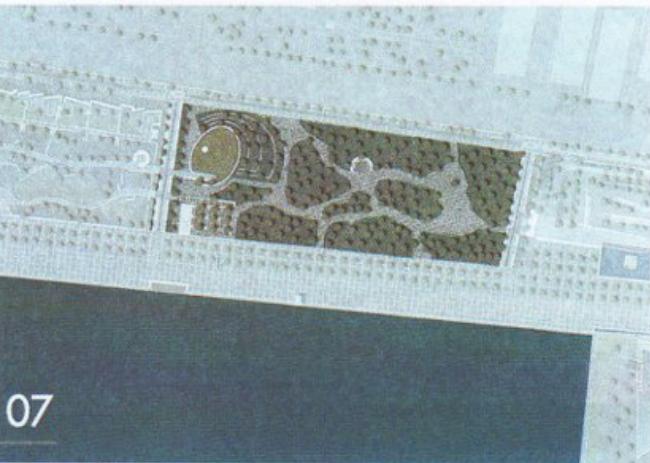

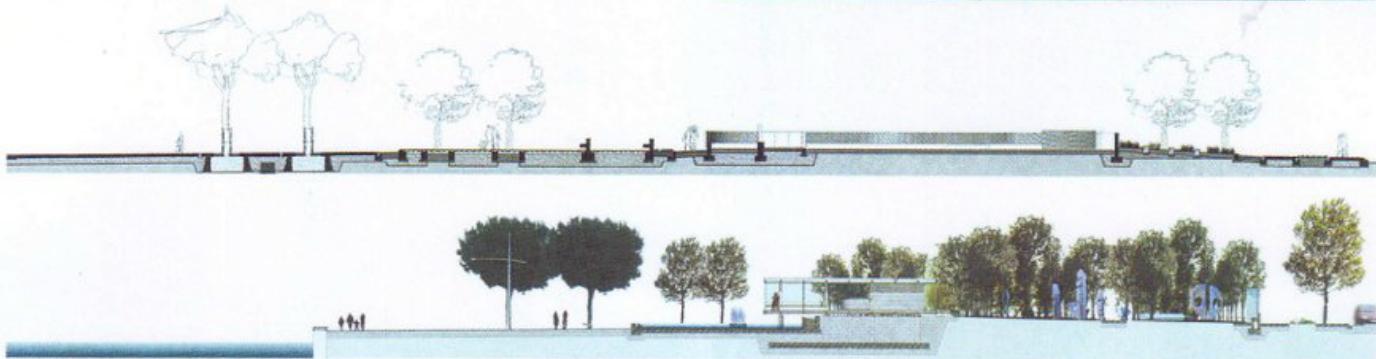
Εσωτερική
άποψη

Το σημερινό πάρκο στη θέση αυτή έχει μερικά ενδιαφέροντα δέντρα. Η υπάρχουσα ψηλή φύτευση ενισχύεται και συμπληρώνεται με εσπεριδοειδή και αρωματικά φυτά της μεσογειακής χλωρίδας. Οι υπάρχουσες διαδρομές μέσα στον κήπο αντιμετωπίζονται ενιαία και διαστρώνονται με σταθεροποιημένο δάπεδο. Ο εξοπλισμός του κήπου συμπληρώνεται με τη διαμόρφωση καθιστικών. Εντάσσεται επίσης στον κήπο ένας χώρος ειδικός για τα κατοικίδια ζώα, που διαχωρίζεται με περιμετρικό χαμηλό στρωματο και περασδωτή περίφραξη. Στη διαδρομή που διασχίζει τους κήπους, και στο σημείο που αυτή μπαίνει στον Κήπο της Μεσογείου διαμορφώνεται ένα ημιτοιχίδιο μπαρ – αναψυκτήριο.

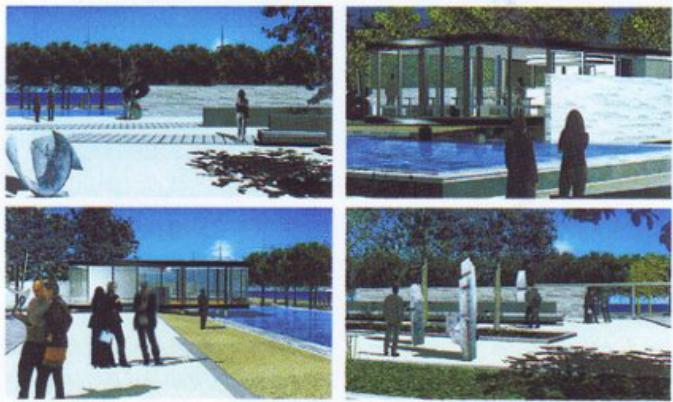
ο κήπος της Μεσογείου

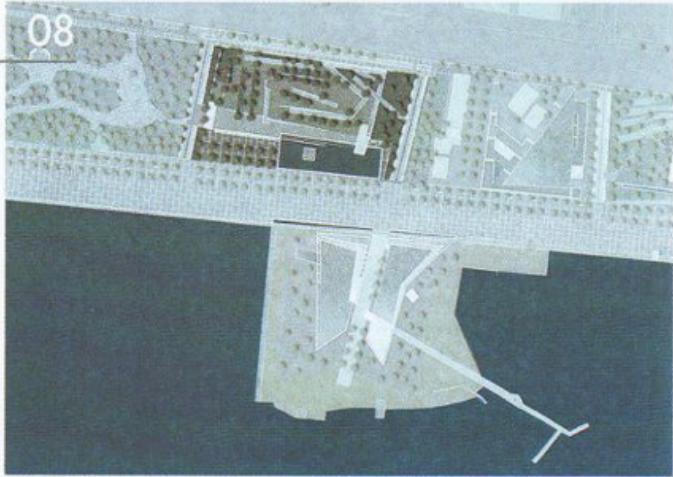
07

ο κήπος των γλυπτών

Απέναντι από το κτίριο του Λαογραφικού Μουσείου, στο χώρο που σήμερα υπόρχει χώρος στάθμευσης, δημιουργείται ο Κήπος των Γλυπτών. Πρόκειται για ένα "πράσινο δωμάτιο τέχνης", περίλειπτο με τοίχο από τις τρεις του πλευρές και ανοικτό προς τη δάλασσα, διαμορφώνεται για να φιλοξενεί μοντέρνα γλυπτά μεγάλου μεγέθους. Είναι ένας τόπος μέσα στην πόλη που επιχειρεί τη συνύπαρξη της τέχνης και του δημόσιου χώρου. Η τέχνη, εκπίθεται αλλά και συμμετέχει στη διαμόρφωση ενός αστικού χώρου. Τα έργα τέχνης εντάσσονται στο δημόσιο χώρο, πατάνε στο έδαφός του, δεν είναι τοποθετημένα σε βάθρο, είναι πιο οικεία και προσπάτα από ότι μέσα σε ένα μουσείο ή μια αιθουσα τέχνης. Ο χώρος, αν και σχετικός με τη σύγχρονη τέχνη και φτιαγμένος με αυτήν, κα-

08

ταργεί τα προνόμια αλλά και τις αναστολές του μουσείου. Η τέχνη είναι παρούσα, ο επισκέπτης μπορεί να καθίσει πάνω της, να περπατήσει γύρω της, να την παρατηρήσει ή να την αγνοήσει, να συζητήσει ή να φάει μπροστά της, να την αγγίξει. Άλλα έτσι μπορεί και η ίδια να τον αγγίξει. Στον Κήπο διαπρούνται τα υπάρχοντα δέντρα που είναι λεύκες και προστίθενται νέα. Η διαμόρφωση του Κήπου παίζει με τα έντονα κοντράστ, τις πυκνές σκιές των ειδικά επιλεγμένων δέντρων, τις εναλλαγές της υφής των δαπέδων. Ο λευκός τοίχος αποτελεί φόντο ανάδειξης των γλυπτών και των σκιών που παράγουν. Η μεγάλη επιφάνεια νερού που προτείνεται δημιουργεί αντανακλάσεις.

Είναι ο χώρος των εγκαστάσεων του Ιστοπλοϊκού Ομίλου. Η ιδιαιτερότητα αυτού του σημείου της Νέας Παραλίας έγκειται σε τρία στοιχεία: είναι μέσα στη δάλασσα, είναι το μοναδικό σημείο όπου μπορεί κανείς να δει όλο το παραλιακό μέτωπο από την απέναντι πλευρά, και τρίτον είναι το μοναδικό σημείο της παραλίας όπου σώζεται μικρό τμήμα του φυσικού αιγιαλού πριν την επέμβαση του 1970. Τα μοναδικά αυτά χαρακτηριστικά αυτού του τόπου, διασυχώς, αναφορύνται από τη σημερινή υπάρχουσα κατάσταση. Η περίφραξη του κομματιού αυτού το αποκόπτει και το δέτει εκτός του παραλιακού περίπατου, ενώ το τμήμα του φυσικού αιγιαλού, σε πλήρη εγκατάλειψη, έχει μετατραπεί σε σκουπή δύστοπο. Η κατάσταση των κατασκευών του Ιστοπλοϊκού Ομίλου και του Ομίλου Φίλων Θαλάσσης είναι επίσης κακή.

Για τους παραπάνω λόγους δεωρούμε απαραίτητο να γίνει από την πλευρά του Δήμου μεγάλη προσπάθεια να αλλάξουν τα δεδομένα αυτού του χώρου, ώστε να αναβαθμιστεί και να αποδοθεί ουσιαστικά στο παραλιακό μέτωπο.

Προτείνουμε την απομάκρυνση κάποιων κατασκευών και τον ανασχεδιασμό του χώρου ώστε να αποτελέσει ένα ελκυστικό σημείο σε άμεση επαφή με το νερό. Η περίφραξη απομακρύνεται και δημιουργείται μια σχιλιμή νερού έστι αώστε η πρόσβαση στο χώρο να γίνεται από ένα κεντρικό πέρασμα. Έστι το τμήμα αυτό της παραλίας μοιάζει να "αποκολλάται", σαν νησί, από το υπόλοιπο κρητηνιδώμα.

ο κήπος του ήχου

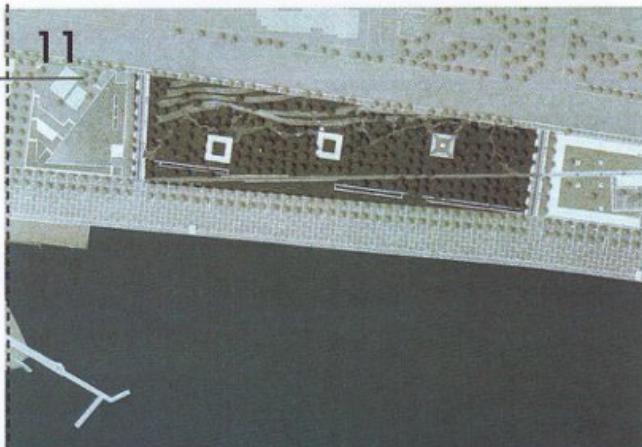
Ο Κήπος του Ήχου διαμορφώνεται ως ένα δάσος με υψίκορμα δέντρα, φυτεμένα πάνω σε τετραγωνικό κάναβο σε μαλακό δάπεδο. Το στοιχισμένο "δάσος" του Κήπου του Ήχου, με τα υψίκορμα δέντρα του, δεν αποκόπτει την οπική επαφή με τη δάλασσα. Ο κήπος οριοθετείται από ένα κανάλι νερού, που κατασκευάζεται παράλληλα με το όριο της δάλασσας. Η συνέχεια της διαδρομής που διασχίζει όλους τους κήπους τέμνει το κανάλι του νερού. Το νερό είναι τρεχούμενο και ανανεώνεται συνεχώς και κατά μήκος του φυτεύονται καλάμια τα οποία με το φύσημα του αέρα παράγουν τον χαρακτηριστικό τους ήχο.

Ανάμεσα στα δέντρα του Κήπου του Ήχου διαμορφώνεται διαδρομή με ειδικό ελαστικό δάπεδο [ταρτάν] για τρέξιμο, ο οποίος μπορεί να εξυπηρετήσει αρκετούς ανδρώπους που χρησιμοποιούν την παραλία για άθληση.

09 ο κήπος μέσα στη δάλασσα

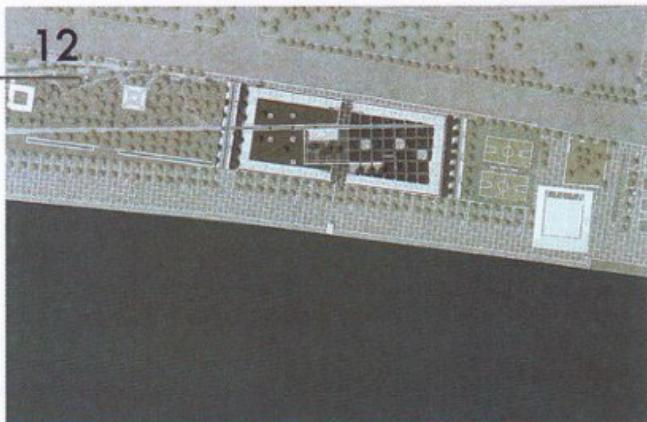
10 ο κήπος των φίλων

ο κήπος των ρόδων

Ο Κήπος
των Ρόδων

Διαμορφωμένος ως ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο γύρω από όλα τα δέματα του κόσμου των καλλωπιστικών φυτών, της θλάστησης, του κύκλου της ζωής, της προστασίας και συνετής διαχείρισης της φύσης, αποτελεί τον ιδιαίτερο τόπο σχολικών επισκέψεων. Κήπος που συνδιάζει την εσωστρέφεια με την περίκλειστη διαφάνεια της ξύλινης περιμετρικής κατασκευής.

Αναψυκτήριο, Κήπος των Ρόδων

Κήπος των Ρόδων, εσωτερική άποψη

13 ο κήπος της μνήμης

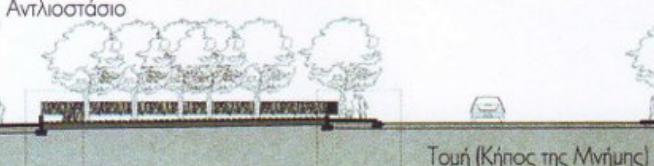
Πράγματι, η δάλασσα "παφλάζει ενάπειρα στους αυλότοιχους των εξοχικών κατοικιών και, σε μερικά μέρη, ίσα πάνω τους". Η παραπάνω περιγραφή του άγλου στρατιωτικού Day, οι παλιές καρποστάλ και μερικοί παλιοί χάρτες, σκιαγραφούν την εικόνα που για ογδόντα περίπου χρόνια - από τα τέλη του 19ου αι. μέχρι τη δεκαετία του '60, είχε η ανατολική πλευρά της παραλίας. Σε προπολεμικούς χάρτες της περιοχής αποτυπώνεται η δάλασσα να φτάνει μέχρι τον αυλότοιχο του κτιρίου Εθνικής Τράπεζας. Στο σημείο αυτό της Νέας Παραλίας, πιστεύουμε πως μπορούμε να κάνουμε μια αναφορά στην ξεχασμένη αυτή εικόνα της πόλης, μια αναφορά στο παλιό όριο πόλης και δάλασσας, δημιουργώντας ένα άνοιγμα του παραλιακού μετώπου προς το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας. Ο Κήπος της Μνήμης είναι ουσιαστικά ένας κενός χώρος, μια "ρωγμή" στο παρελθόν της πόλης. Με τη φύτευση δύο συστοιχιών δέντρων που ακολουθούν τις πλευρές του οικοπέδου του διατηρητέου κτιρίου και το ενιαίο σκληρό δάπεδο με τα στοιχισμένα παρτέρια, εντείνεται η αισθητηριακή προσποτική. Η πυκνή φύτευση με ψηλά δέντρα στους εκατέρωθεν ανοικτούς χώρους τονίζει την αισθητηριακή του ανοιγμάτος και της "ρωγμής". Η σύνθεση του Κήπου ανακαλεί, σε ένα δεύτερο επίπεδο αναφοράς, τις λεπτές αποχρώσεις της μνήμης που δεν συντίθεται μόνο από εικόνες, αλλά είναι ένα πλέγμα ποικιλών αισθήσεων, ευωδιών, γήχων. Τα παρτέρια του Κήπου της Μνήμης φυτεύονται με αρωματικά φυτά και βότανα (ρίγανη, δυμάρι, μέντα, δενδρολίβανο, μαντζουράνα), ανακαλούν τις μυρωδιές του παρελθόντος, και συμπαρασύρουν συνειρμικά οικείες εικόνες από τα τοπία που χάδηκαν.

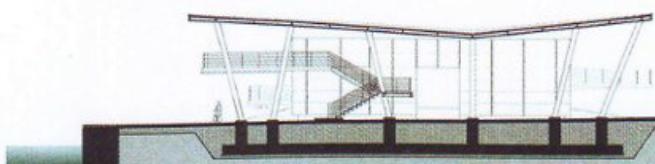
Ο Κήπος της Μνήμης, άποψη

Αντλιοστάσιο

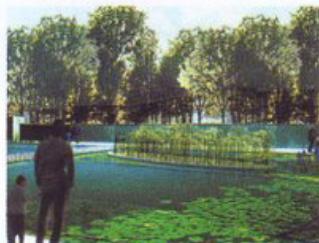
Τομή (Κήπος της Μνήμης)

Ο Κήπος του Νερού είναι ένας χώρος όπου το νερό είναι το κυρίαρχο στοχείο που οργανώνει και συνδέει τη συνολική του απρόσφαιρα. Ο Κήπος είναι υποβαθμισμένος κατά 80 εκ. από τον υπόλοιπο χώρο. Μια ξύλινη πέργκολα κατασκευάζεται σε όλο το μήκος του κήπου, έτσι ώστε να στεγάζει και τα δύο επίπεδα, δημιουργώντας παράλληλα ένα χώρο που προσφέρεται για υπαίθριες εκδέσεις. Μια μεγάλη επιμήκης επιφάνεια νερού κατασκευάζεται στη μεριά του κήπου με το μεγαλύτερο εύρος και φυτεύεται με υδρόφιλα φυτά (νούφαρα και καλαμιές). Διαμορφώνεται επίσης ένας τοίχος στον οποίο το νερό κυλάει και πέφτει με ένταση, ενισχύοντας έτσι και ηχητικά την παρουσία του σε αυτόν τον κήπο. Στην τριγωνική απόληξη του Κήπου του Νερού, το έδαφος διαμορφώνεται με χαλαρές κυματοειδείς πυχάσεις, που σήμανον μέσα στην επιφάνεια του νερού και φυτεύεται με γρασίδι. Η παρουσία του νερού κάνει τον κήπο αυτό ευχάριστο και δροσερό ιδιαίτερα τις ζεστές ημέρες.

ο κήπος του νερού

Απόψεις (Κήπος του Νερού)

ο κήπος της μουσικής

Εσωτερικές απόψεις

Στον τριγωνικό χώρο που γειτνιάζει με το Μέγαρο Μουσικής διαμορφώνεται ο Κήπος της Μουσικής. Ο Κήπος φυτεύεται με δέντρα σε κάναβο, πάνω σε σκληρό δάπεδο, αφήνοντας ένα τριγωνικό "ξέφωτο". Ο χώρος δια προσφέρεται για υπαίθριες, μικρές, μουσικές εκδηλώσεις. Οι χαράξεις οριοθέτησης του Κήπου της Μουσικής παίρνουν υπόψη τους τη στροφή του παραλιακού μετώπου στο σημείο αυτό και την άμεση επαφή του με τον αστικό ιστό, δίνοντας το έναυσμα νέων συνθετικών χαράξεων για το σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου του Μεγάρου και τη συνέχεια του θαλάσσιου μετώπου.